

Proseminaari 8 op

Kasvatustieteen / Erityispedagogiikan / Aikuiskasvatustieteen aineopinnot
Iv 2023-2024

Sisällysluettelo

Alkusanat	3
Osaamistavoitteet ja sisällöt	4
Aikataulu	5
Verkko- ja etäopetukseen valmistautuminen	8
Tutkimusraportti ja arvioinnin perusteet	12
Palauteseminaari ja opponointi	16
Opintoryhmä (monimuoto-opinnot)	19
Tutkimuskirjallisuutta	23

Alkusanat

Proseminaarissa syvennyt tutkimuksen avulla itseäsi kiinnostavaan kasvatuksen ilmiöön. Tavoitteena on harjoitella empiirisen kasvatustieteellisen tutkimuksen tekemistä, raportointia ja keskustelua tieteellisin perustein. Tutkimus voi olla laadullinen tai määrällinen tutkimus. Esseiden kirjoittamiseen verrattuna proseminaarissa korostuu entisestään ongelmanasettelu, aiheen rajausta sekä itsenäinen uuden tiedon tuottaminen pienessä mittakaavassa.

Tutkimusprosessin aikana perehdyt kirjallisuuden avulla tieteen tekemisen sääntöihin, joita noudatat proseminarityössäsi. Tieteellinen toiminta koostuu aitojen tutkimusongelmien asettamisesta, argumenttien rakentamisesta ja niiden avulla tapahtuvasta päätelystä sekä päätelmien perustelusta. Proseminarin kirjoittamisessa ja tutkimustulosten esittämisessä kiinnität huomiota muun muassa esityksen selkeyteen ja lähdeviitteiden oikeaan merkitsemiseen. Oman tutkielman teon lisäksi proseminaarissa tähdätään kasvatustieteellisen kielen ja keskusteluperinteen sisäistämiseen. Keskeinen osa työskente-

lyä on oman työn esittäminen, toisen proseminarityön opponointi ja yhteiseen keskusteluun osallistuminen. Tutkimusprosessin aikana saat ohjausta ja palautetta tuutorilta, muilta opiskelijoilta ja yliopiston ohjaavalta opettajalta.

"Hyvän tutkimuksen ja hyvän salapoliisiromaanin yhteinen piirre on, ettei niissä ole paljoa turhaa eikä niistä puutu mitään oleellista; annetut johtolangat kuuluvat kokonaisuuden palapeliin eikä loppuratkaisussa murhaajaksi osoittaudu lukijan tyystin tuntematon kulku-mies" (Luostarinen & Väliaverron 1991).

Kuva 1: Kuva: Pixabay

Osaamistavoitteet ja sisällöt

Opintojakson suoritettuaan opiskelija

- tuntee kasvatustieteellisen tutkimusprosessin eri vaiheet ja kykenee toteuttamaan ne,
- osaa asettaa mielekkään tutkimusongelman,
- osaa hankkia tutkimusaineiston sekä analysoida ja tulkita sitä,
- osaa tieteellisen kirjoittamisen, tutkimusten arvioinnin ja tieteellisen keskustelun perustaitoja.
- tutkimuskirjallisuuteen perehtyminen ja tutkimussuunnitelman laatiminen
- aineiston hankinta ja tulosten analyysi
- tieteellinen raportointi sekä kritiikki (opponointi) ja keskustelu

Keskeiset sisällöt

- kasvatustieteellisen tutkimuksen metodologiset ja metodiset perusteet
- aiheen valinta ja rajaus

Kuva 2: Kuva: Pixabay

Aikataulu

Syksy 2023

HUOM! Aikataulu koskee opiskelijoita, jotka osallistuvat proseminariin syksyllä 2023 jatkuen kevätlukukaudelle 2024.

Viikot 33–35

- VERKKO-OPINNOT: Ilmoittautuminen proseminariryhmään Moodlessa 14.8.–3.9.2023
- MONIMUOTO-OPINNOT: Ilmoittautuminen proseminariin oman oppilaitoksen tuutorille.

Viikko 37

- Itsenäinen opiskelu: Proseminarin opiskeluoppaissa Moodlessa johdatellaan tutkielman tekemisen eri vaiheisiin.
- MONIMUOTO- JA VERKKO-OPINNOT: Proseminarin tukisessio I / Juhani Tähtinen lauantaina 16.9.2023 klo 10.30–13.00, etäyhteyden osoite <https://utu.zoom.us/j/3913255863>

Viikko 38

- MONIMUOTO-OPINNOT: Opintoryhmä I / Orientoituminen proseminariin

Viikko 39

- Ideapaperin palautus verkkotyöskentelyä varten 25.9.2023 mennessä. Ideapaperi palautetaan proseminariryhmän keskustelualueelle Moodleen.

Viikko 40

- MONIMUOTO- JA VERKKO-OPINNOT: Tutkimusaiheiden käsittely verkkotyöskentelynä ohjaavan opettajan johdolla. Verkkotyöskentelyssä on osallistumisvelvollisuus.
- MONIMUOTO- JA VERKKO-OPINNOT: Tiedonhaun ohjausluento proseminarilaisille / Saara-Maria Kajava tiistaina 3.10.2023 klo 17.00–18.30, <https://utu.zoom.us/j/62754952151>, Meeting ID: 627 5495 2151

Viikot 41–44

- VERKKO-OPINNOT: Verkkotyöskentely/ohjaus jatkuu ohjaavan opettajan johdolla ja itsenäinen opiskelu.
- MONIMUOTO-OPINNOT: Opintoryhmä II / Kirjastot ja tiedonhaku – vierailu kirjastoon tuutorin kanssa sovitulla viikolla ja/tai osallistuminen tiedonhaun ohjausluennolle.
- Tutkimussuunnitelman palautus 5.11.2023 mennessä tai ohjaavan opettajan kanssa sovitun aikataulun mukaan. Tutkimussuunnitelma palautetaan proseminariryhmän keskustelualueelle Moodleen.

- Itsenäinen opiskelu: Luentotallenteet

Viikko 45

- MONIMUOTO-OPINNOT: Opintoryhmä III
- MONIMUOTO- JA VERKKO-OPINNOT: Proseminarin tukisessio II / Juhani Tähtinen lauantaina 16.11.2023 klo 10.30–13.00, etäyhteyden osoite <https://utu.zoom.us/j/3913255863>

antaina 11.11.2023 klo 10.30–13.00, etäyhteyden verkko-osoite <https://utu.zoom.us/j/3913255863> (jouduttiin siirtämään Zoomin teknisten ongelmien vuoksi, ks. uusi ajankohta vk 47)

Viikko 46 (alustava, sovitaan opettajan kanssa)

- **MONIMUOTO- JA VERKKO-OPINNOT:** Proseminaariryhmät kokoontuvat ohjaavan opettajan johdolla etäopetukseen, jossa käsitellään tutkimussuunnitelmat. Opettaja ilmoittaa etäyhteyden osallistumislinkin Moodlessa. Valmistaudu esittämään lyhyesti tutkimussuunnitelmiasi. Opetuksen yhteydessä sovitaan palauteseminaarin ajankohta/ajankohdat, jolloin käsitellään valmiit proseminarityöt. Etäopetuksessa on osallistumisvelvollisuus. Jos et perustellusta syystä pysty osallistumaan, ilmoita poissaolosta ohjaavalle opettajalle ja sovi korvaavasta tehtävästä. Korvaavassa tehtävässä annetaan annetaan palautetta Moodlessa vähintään kahden ryhmäläisen tutkimussuunnitelmasta.

Viikot 47–

- **MONIMUOTO- JA VERKKO-OPINNOT:** Proseminarin tukisessio II / Juhani Tähtinen lauantaina 25.11.2023 klo 10.30–13.00, etäyhteyden verkko-osoite <https://utu.zoom.us/j/3913255863>
- Itsenäinen opiskelu: Aineiston hankinta ja analysointi, tutkimuksen toteuttaminen ja raportin kirjoittaminen.
- **MONIMUOTO-OPINNOT:** Opintoryhmä IV tuutorin kanssa sovitulla

viikolla.

- **VERKKO-OPINNOT:** Verkkotyöskentely/ohjaus jatkuu tuutorin ja ohjaavan opettajan johdolla.
- **MONIMUOTO- JA VERKKO-OPINNOT:** Palauteseminaari kevätlukukaudella 2024 ryhmän ja ohjaavan opettajan kanssa sovitun aikataulun mukaan (osallistumisvelvollisuus).

Syksy 2024

HUOM! Tämä alustava aikataulusuunnitelma koskee opiskelijoita, jotka osallistuvat proseminariin syksyllä 2024 jatkuen kevätlukukaudelle 2025.

Viikot 33–35

- **VERKKO-OPINNOT:** Ilmoittautuminen proseminaariryhmään Moodlessa 12.8.–1.9.2024
- **MONIMUOTO-OPINNOT:** Ilmoittautuminen proseminariin oman oppilaitoksen tuutorille.

Viikko 37

- Itsenäinen opiskelu

Viikko 38

- **MONIMUOTO-OPINNOT:** Opintoryhmä I / Orientoituminen proseminariin

Viikko 39

- Ideapaperin palautus verkkotyöskentelyä varten 23.9.2024 mennessä.

Viikko 40

- MONIMUOTO- JA VERKKO-OPINNOT: Tutkimusaiheiden käsittely verkkotyöskentelynä ohjaavan opettajan johdolla. Verkkotyöskentelyssä on osallistumisvelvollisuus.

Viikot 41–44

- VERKKO-OPINNOT: Verkkotyöskentely/ohjaus jatkuu ohjaavan opettajan johdolla ja itsenäinen opiskelu. Tiedonhaun ohjausluento, ajankohta ilmoitetaan myöhemmin.
- MONIMUOTO-OPINNOT: Opintoryhmä II / Kirjastot ja tiedonhaku – vierailu kirjastoon tuutorin kanssa sovitulla viikolla ja/tai osallistuminen tiedonhaun etäopetukseen, jonka ajankohta ilmoitetaan myöhemmin.
- Tutkimussuunnitelman palautus 28.10.2024 mennessä tai ohjaavan opettajan kanssa sovitun aikataulun mukaan.

Viikko 45

- MONIMUOTO- JA VERKKO-OPINNOT: Proseminaarien tutkimussuunnitelmien käsittely ohjaavan opettajan kanssa sovittavan aikataulun mukaan. (osallistumisvelvollisuus, verkkooppimisympäristö). Valmistaudu esittämään lyhyesti tutkimussuunnitelmasi. Päivän aikana sovitaan palauteseminaarin ajankohta/ajankohdat, jolloin käsitellään valmiit proseminaarit. Etäopetuspäivässä on osallistumisvelvollisuus. Jos et perustellusta syystä pysty osallistumaan, ilmoita poissaolosta ohjaavalle opettajalle

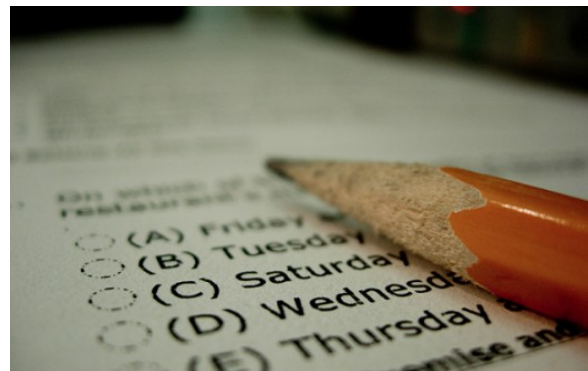
le ja sovi korvaavan tehtävän tekemisestä. Korvaavassa tehtävässä annetaan annetaan palautetta Moodlessa vähintään kahden ryhmäläisen tutkimussuunnitelmasta.

Viikko 46

- MONIMUOTO-OPINNOT: Opintoryhmä III

Viikot 47–

- Itsenäinen opiskelu: Aineiston hankinta ja analysointi, tutkimuksen toteuttaminen ja raportin kirjoittaminen.
- MONIMUOTO-OPINNOT: Opintoryhmä IV tuutorin kanssa sovitulla viikolla.
- VERKKO-OPINNOT: Verkkotyöskentely/ohjaus jatkuu tuutorin ja ohjaavan opettajan johdolla.
- MONIMUOTO- JA VERKKO-OPINNOT: Palauteseminaari kevätlukukaudella 2025 ryhmän ja ohjaavan opettajan kanssa sovitun aikataulun mukaan (osallistumisvelvollisuus).

Kuva 3: Kuva: Flickr.

Verkko- ja etäopetukseen valmistautuminen

Proseminarityöskentelyyn osallistuminen edellyttää, että olet suorittanut Laadulliset tutkimusmenetelmät ja Määrällisten tutkimusmenetelmien perustaidot -opintojaksot tai aiemman opetussuunnitelman mukaisen Empiiriset tutkimusmenetelmät kasvatustieteissä -opintojakson (tai suoritus viimeistään proseminarin aikana) sekä vähintään kaksi muuta aineopintojen opintojaksoa. Proseminarin opintojakso suoritetaan osallistumalla ideapapereiden verkkotyöskentelyyn ja verkossa järjestettävään pienryhmäopetukseen, tekemällä tutkimussuunnitelma ja oma tutkielma sekä osallistumalla aktiivisesti seminaari-istuntoihin esittelemällä oma työ, toimimalla opponenttina ja osallistumalla keskusteluun. Tutkielman voi tehdä yksilö- tai parityönä.

Oheislukemistona käytetään:

1. **Hirsjärvi, S., Remes, P. & Saja-vaara, P.** 2009 tai uudempi painos. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Kirjayhtymä. JA
2. **Tähtinen, J., Laakkonen, E. & Broberg, M.** 2020. 2. täydennetty ja uudistettu painos. Tilastollisen aineiston käsittelyn ja tulkinnan perusteita.¹ Turun yliopisto: Kasvatustieteiden tiedekunta. JA
3. **Eskola, J. & Suoranta, J.** 2008 tai vanhempi vastaava painos. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino. TAI **Syrjäläinen, E., Eronen, A. & Värri, V.-M. (toim.)** 2007. Avauksia laadullisen tutkimuksen analyysiin. Tampere: Tampere Uni-

versity Press.

Verkkotyöskentely ja pienryhmäopetus

Jokaiselle proseminariryhmälle nimetään ohjaava opettaja. Proseminari käynnistyy verkkotyöskentelynä, jossa käsitellään ohjaavan opettajan johdolla proseminarin ideapaperit. Valmistaudu kirjoittamalla lyhyt ideapaperi tutkimusaiheestasi ja mahdollisesta tutkimusmenetelmästä ja palauta se etukäteen Moodleen proseminariryhmän keskustelualueelle. Proseminarin tutkimussuunnitelmat käsitellään syyslukukaudella etäopetuksena ohjaavan opettajan johdolla.

Kaikkien proseminariin osallistuvien opiskelijoiden tulee osallistua verkkotyöskentelyyn ja pienryhmäopetukseen. Jos et perustellusta syystä voi osallistua opetukseen, ilmoita poissaolosta etukäteen ohjaavalle opettajalle sähköpostitse ja sovi korvaavan tehtävän tekemisestä.

Ideapaperi

Tutkimus aloitetaan ideoinnista ja sen tueksi on hyödyllistä laatia ideapaperi. Ideapaperi auttaa hahmottamaan, konkretisoimaan ja rajaamaan tutkimusaihetta. Ideapaperin suositeltava pituus on noin yksi sivu. **Ideapaperi palautetaan proseminariryhmän keskustelualueelle Moodleen hyvissä ajoin ennen verkkotyöskentelyn alkua.**

Kirjoita ideapaperiin alustava ajatuksesi sii-

¹<https://www.utupub.fi/handle/10024/149687>

tä, mitä aiot tutkia ja anna tutkimuksellesi alustava työnimi (jota sitten muokataan prosessin edetessä). Mieti ja kuvaile paperissa aiheen rajaamista (esimerkiksi tutkittavien iän tai koulutusasteen mukaan) ja pohdi, millä tutkimusmenetelmällä tutkimuskysymykseen olisi mahdollista saada vastaus. Myös kohdejoukkoa/aineistoa, josta keräät oman aineistosi, on hyvä kuvata ja miettiä sen rajaamista eli otannan kokoa. Voit jo alustavasti muotoilla tutkimuskysymyksen/-kysymykset, joihin tutkimuksessasi haet vastauksen. Ideapaperiin on hyvä kirjata myös lähdekirjallisuutta.

Voit kartoittaa aihetta avainsanojen avulla. Avainsanat ovat aihetta määritteleviä ja siihen liittyviä sanoja/käsitteitä, joiden avulla pääsee etsimään aikaisempaa tutkimusta ja teoriaosuuden asioita. Avainsanoja syntyy esimerkiksi, kun hahmottelet tutkimuksellesi alustavaa työotsikkoa ja myös tutkimuskysymyksistä ne ovat yleensä löydettävissä. Aiheen valintaa voi myös perustella: miksi valitsit tämän aiheen, jos valinnalle löytyy ns. tieteellinen perustelu, esimerkiksi erittäin ajankohtainen (ollut esillä vaikkapa julkisuudessa ongelmana), aikaisempi tutkimus antanut sysäyksen jatkotutkimustarpeelle tai ei ole aikaisemmin tutkittu tästä näkökulmasta (olttava viite, jossa näin todetaan). Jos erityistä hyvää perustelua ei löydy, ei kannata perustella, se voi löytyä myöhemmin.

Tutkimussuunnitelma

Ennen tutkimuksen toteutusta laaditaan tutkimussuunnitelma, joka palautetaan proseminaariryhmän keskustelualueelle Moodleen hyvissä ajoin ennen ryhmän pienryhmäopetusta, jotta ohjaava opettaja ja muut ryhmäläiset ehtivät perehtymään siihen etukäteen. Tutkimussuun-

nitelma ohjaa tutkimuksen eri vaiheiden toteuttamista käytännössä. Tutkimussuunnitelma on noin 5 sivun laajuinen. Ohjaava opettaja antaa suunnitelmasta palautteen ja hyväksyy sen tai pyytää täydentämään sitä ennen kuin lähdet kentälle keräämään aineistoa ja toteutat tutkimuksen empiirisen vaiheen. Tutkimusaineistoa ei pidä kerätä ennen kuin opettaja on hyväksynyt suunnitelman. Mitä paremmin teet tutkimussuunnitelman, sitä paremmin opettaja ja muut opiskelijat pystyvät ottamaan kantaa tekemiisi ratkaisuihin ja valintoihin sekä ohjaamaan eteenpäin. Tutkimussuunnitelman tekemiseen kannattaa käyttää aikaa ja vaivaa ja aloittaa sen tekeminen hyvissä ajoin.

Tutkimussuunnitelman sisältö

1. Kansilehti

Kansilehti tehdään samaan tapaan kuin esseessä. Siitä selviää tutkimuksen työnimi, tekijän nimi ja oppilaitos. Kansilehden malli on Opiskelijan yleisoppaan liitteenä.

2. Johdanto tutkimuksen aiheeseen

Tästä osasta tulee selvitä, mitä aiot tutkia ja miksi. Kerro perusteluja aiheen valinnalle ja sen rajaukselle. Kuvaile tutkimuksen yleinen tausta ja merkitys sekä osoita, miten oman tutkimuksesi näkökulma sijoittuu tähän taustaan.

3. Teoreettinen viitekehys

Kun olet päättänyt sinua kiinnostavan tutkimusaiheen, tulisi samalla miettiä sen kasvatustieteellistä yhteyttä. Mihin kasvatustieteen osa-alueeseen aiheesi kuuluu? Mihin kasvatustieteelliseen teoriaan tukeudut tutkimuksessasi? Tutkimuksen aineistoa tarkastellaan aina tietystä näkökulmasta, jota nimitetään teoreettiseksi viitekehykseksi. Tutkimuksen viitekehys kantaa koko proseminariityötä aina tulosten tulkintaan ja johtopäätöksiin saakka, joten viitekehyksen pohtimiseen

ja rakentamiseen sopivaksi on syytä käyttää aikaa. Tutustu valitsemaasi kasvatustieteelliseen teoriaan kirjallisuuden avulla ja kirjoita siitä keskeiset asiat tutkimussuunnitelmaan. Kirjoita kokonaisia lauseita ja valmista tekstiä, älä käytä luetteloita tai ranskalaisia viivoja. Tämä osuus kattaa suuren osan tutkimussuunnitelmastasi, sillä se on merkittävä osa myös valmiissa proseminaarityössä. Muista aina kirjoittaessasi merkitä, mistä lähteestä olet tekstiä tai ajatuksia lainannut, sillä proseminaarityössä tulee olla selkeät lähdeviitteet. Näin sekä lukija että sinä itse tiedät, mistä kyseinen asia on peräisin.

4. Tutkimuskysymykset ja tutkimusmenetelmä

Tutkimuskysymykset muotoillaan mahdollisimman yksiselitteisen ja selkeän kysymyksen muotoon. Ongelman esittäminen ilmoittaa, mihin tutkimuksella etsitään vastausta. On parempi, jos proseminaarissa on 1–2 selkeää ongelmaa kuin monta pientä kysymystä.

Kuvaile, millä menetelmällä aiot hankkia tutkimusaineiston. Käytätkö haastattelua, kyselyä, havainnointia vai keräätkö aineiston dokumenteista? Miten huomioit tutkimuksen teon tietosuoja-asiat? (Katso ohjeita Moodlen Proseminarioppaasta.) Aineiston määrä tulee miettiä aina aiheen ja menetelmän mukaan. Haastatteluaineiston laajuus on noin 4–6 haastattelua riippuen haastattelun syvyydestä. Kyselyaineiston laajuus on 30–50. Dokumenttiaineiston riittävästä laajuudesta ja laadusta neuvottelet opettajan kanssa. Tutkimussuunnitelman liitteeksi laitetaan tutkimuksen haastattelurunko, kysely- tai havainnointilomake.

Voit halutessasi käyttää kyselylomakkeen tekemiseen Webropol-ohjelmaa. Webropol on nettiselaimella käytettävä sovellus, jolla on helppo suunnitella ja toteuttaa kyselyt lomakkeen luonnista tulosten raportointiin.

Webropol-ohjelman saat käyttöösi Turun yliopiston utu-tunnuksella osoitteessa webropol.utu.fi.

5. Alustava suunnitelma aineiston analyysistä

Tutkimussuunnitelmassa kerrot, miten tulet käsittelemään kerättyä aineistoa asetettujen ongelmien ratkaisemiseksi. Määrällisessä tutkimuksessa käytetään aineiston analyysissä kuvailevia tilastollisia menetelmiä: prosentti- ja frekvenssijakaumia ja tilastollisia tunnuslukuja (esimerkiksi keskiarvo, mediaani, moodi). Jos tarvitset SPSS-ohjelman tulosten analysointia varten, ota yhteyttä oppiaineen suunnittelijaan ja pyydä ohje ohjelman lataamiseen, hannele.massinen@utu.fi.

Laadullisen aineiston analyysissä käytetään harkiten niitä aineiston analyysin menetelmiä, jotka tuovat parhaiten esille vastauksen tutkimusongelmaan, esimerkiksi luokittaminen, teemoittaminen, selittäminen tai ymmärtäminen. (Huomaa, että tutkimuksen aineisto on eri asia kuin tutkimuksen lähteet.)

6. Aikataulu

Liitä tutkimussuunnitelmaan työskentelysi alustava aikataulu. Aikatauluun voi sisältyä esimerkiksi seuraavia työvaiheita:

- Milloin hankit aineiston?
- Milloin analysoit keräämääsi aineistoa?
- Milloin teet johtopäätöksiä?
- Milloin kirjoitat lopullisen raportin?

Kirjoita suunnitelman loppuun mieleesi nousevat kysymykset, niin opettaja ehtii miettiä kysymyksiä ennen tutkimussuunnitelman palautetilaisuutta.

7. Alustava lähdeluettelo

Tässä osuudessa esität teoreettisen viitekehysten pohjana olevan kirjallisuuden, aiemmat tutkimukset, joita aiheesta on tehty, sekä muuta esimerkiksi valitsemaasi tutkimusmenetelmään liittyvää kirjallisuutta. Prose-

minaanin tulee sisältää vähintään kymmenkunta lähdeteosta, joissa esitettyihin lähtökohtiin ja teoreettisiin näkemyksiin työ perustuu, mutta useimmiten lähteiden määrä on suurempikin. Lähdeviitteiden bibliografiset tiedot merkitään lähdeluetteloon.

Liite

Kyselylomake/haastattelurunko/havainnointirunko

Tutkimusraportti ja arvioinnin perusteet

Tutkimuksesta tehdään raportti, jotta tutkimuksen sisältämä tieto saatetaan muiden luettavaksi. Tutkimusraportista tulee selvitä, mitä, miksi ja miten olet tutkinut sekä mitä olet saanut selville ja miten olet tuloksia tulkinut. Tutkittava ilmiö tulee liittää laajempaan kontekstiin muun muassa selvittämällä, mitä samasta aiheesta on aikaisemmin tutkittu. Opintojen verkkoalueella on pari esimerkiksi valmiista tutkimusraportista.

Tutkielman voi tehdä yksilö- tai parityönä. Yksilötyönä tehdyn raportin laajuus on 20–25 tekstisivua ja parityönä tehdyn 30–40 sivua. Liitteitä, tiivistelmäsivua, sisällys- ja lähdeluetteloa ei lasketa työn pituuteen. Moodlealueella on tutkimusraportin mallipohja, jossa on huomioitu mm. saavutettavuus. Tallenna pohja tietokoneellesi ja käytä pohjaa tutkimusraportissasi niin säästyt monen muutoseikan mietinnältä. Lisäohjeita muutoseikkoihin löydät tarvittaessa Hirsjärven ym. teoksesta *Tutki ja kirjoita*.

Valmis työ palautetaan ryhmän Moodlealueelle hyvissä ajoin ennen palauteseminaaria. Työ laitetaan liitetiedostona proseminarin ryhmäkohtaiselle keskustelualueelle ainakin keskeisimmiltä osiltaan, jolloin se on etukäteen helposti muiden ryhmäläisten luettavissa. Lopullinen arvioitava työ palautetaan myös verkkoalueelle Moodleen (huomaa valita oikea palautuslinkki). Palautuslinkissä on käytössä Turnitin-plagiaatintunnistusohjelma, josta löytyy lisätietoja verkkoalueelta. HUOM! Avoin yliopisto säilyttää valmiita proseminariraportteja noin kaksi vuotta. Säilytähän työn itselläsi, sillä saatat tarvita

ta sitä myöhemmin esimerkiksi hakiessa yliopiston tutkinto-opiskelijaksi. Proseminaritutkielma on kandidaatin tutkinnon opinnäytetyö.

Tutkimusraportin rakenne

Tutkimusraportti jakautuu kolmeen osaan. Nimiosa koostuu kansilehdestä, tiivistelmästä ja sisällysluettelosta. Käsittelyosassa tarkastellaan tutkimuksen teoreettista taustaa, aiempia tutkimuksia, tutkimusongelmia, tutkimusmenetelmiä, tuloksia ja johtopäätöksiä. Viiteosan muodostavat lähteet ja liitteet. (Huomaa, että lopulliseen sisällysluetteloon ei merkitä näitä osia; nimi-, käsittely- ja viiteosa.)

Nimiölehti

Nimiölehti eli kansilehti on tärkeä, sillä se luo ensivaikutelman työstä. Työn nimi on ytimekäs ja informatiivinen. Nimiölehden malli löytyy Opiskelijan yleisoppaan ² lopusta.

Tiivistelmä

Tiivistelmä kertoo olennaisen tutkimuksesta, sen tarkoituksesta, tekotavasta ja tuloksista ja se on pituudeltaan 75–200 sanaa, tiivis-

²<https://utu.onedu.fi/verkkojulkaisut/zine/348/cover>

³<https://utu.onedu.fi/verkkojulkaisut/wp-content/uploads/sites/2/2015/06/tiivistelmamalli.pdf>

Sisällysluettelo

Sisällysluetteloon merkitään myös lähteet ja liitteet, mielellään otsikoittensa mukaan nimettyinä, esimerkiksi

Liite 1: Tutkimuslupa

Tekstisivut

Tekstisivujen pääluvut kirjoitetaan edellisen luvun jatkoksi, niitä ei kirjoiteta alkamaan omalta sivultaan. Tekstisivujen päälukujen rakenne noudattaa usein seuraavaa kaavaa.

Johdanto

Johdannon tehtävänä on herättää lukijan kiinnostus ja antaa alustavat tiedot käsiteltävästä aiheesta kuten aiheen lyhyt esittely ja perustelut sen valintaan, tutkimusaiheen taustaa ja kytkeminen laajempaan kokonaisuuteen sekä yleisluontoisesti tutkimuksen tarkoitus ja/tai tutkimusongelmat. Kiinnostuksen voi herättää esimerkiksi esittämällä tuttuun asiaan uusi näkökulma tai löytämällä oudostakin asiasta jokin ajankohtaisuus tai muu kiehtova seikka. Johdannon suositeltava pituus on noin yksi sivu ja se kannattaa kirjoittaa vasta työn loppuvaiheessa.

Tutkittava ilmiö ja sen teoreettiset lähtökohdat, aikaisemmat tutkimukset

Teoreettinen osa alkaa luvusta kaksi. Se sisältää tutkimusaiheen käsittelyä lähdeaineiston pohjalta: käsitteiden määrittelyä, teorioita ja aikaisempien tutkimuksien tuloksia. Teoreettinen osa jakautuu päälukuihin, jotka otsikoidaan tarkoituksenmukaisesti. Pyri lähteiden monipuoliseen vuoropuheluun.

Tutkimusongelmat, mahdolliset hypoteesit sekä menetelmän ja aineiston kuvaus

Tässä osassa (tarkoituksenmukaisiin alalukuihin jaoteltuina) esitellään tutkimusongelmat, mahdolliset hypoteesit, tutkimusmene-

telmä sekä esimerkiksi miksi ko. menetelmä valittiin, laadittiin ja kehitettiin sekä miten aineisto kerättiin ja tutkimus toteutettiin. Tutkimusongelmat esitetään selkeästi, ytimekkäästi ja kysymysmuodossa. Ongelmia voi olla yksi tai useampi tai voi olla pääongelma, joka jakautuu tarvittaviin alaongelmiin. Proseminaarissa ei kannata olla kovin montaa tutkimusongelmaa. Halutessasi voit esittää myös hypoteesin/hypoteeseja, mutta proseminaarissa se ei ole välttämätöntä. Tutkimusjoukko kuvataan ja kerrotaan, miten otanta tehtiin tai näyte valittiin sekä perustellaan tehdyt valinnat. Lisäksi kuvaillaan aineiston analysointimenetelmät ja arvioidaan tutkimuksen luotettavuutta.

Tulokset (ja johtopäätökset)

Tulokset raportoidaan esimerkiksi tutkimusongelmien esittämisjärjestyksessä, tutkimusongelma kerrallaan tai keskeisten teemojen mukaan ja otsikot muodostetaan näiden pohjalta. Tulosten perusanti havainnollistetaan tekstin lisäksi taulukoina ja/tai kuvioina. Omia tutkimustuloksia verrataan työn teoreettiseen osaan ja pyritään näin kytkemään teoria ja empiria yhteen tai vaihtoehtoisesti tämän voi tehdä tulosten tarkasteluosassa.

Tarkastelu (diskussio, pohdinta)

Pohdinnan alussa esitetään tutkimuksen pää-tarkoitus sekä luodaan lyhyt yhteenveto keskeisimmistä tutkimustuloksista. Tuloksia verrataan tutkimuksen teoreettiseen osaan ja aikaisempien tutkimusten tuloksiin ellei sitä ole tehty jo edellisessä osassa. Pohdinnassa tarkastellaan, miten tutkimusongelmat onnistuttiin ratkaisemaan, mitä rajoituksia menetelmään liittyi, ovatko tulokset yleistettävissä, mitä uutta tietoa tutkimuksessa saatiin ja miten tuloksia voidaan hyödyntää. Pohdinta päätetään jatkotutkimusideoihin.

Lähdeluettelo

Otsikoksi Lähteet, määrä noin 10–20.

Liitteet

Sellainen aines, jonka asian ymmärtämisen kannalta ei tarvitse olla tekstissä, mutta johon tekstissä viitataan, esimerkiksi tutkimuslupa-anomus, kyselylomake, tietosuojailmoitus, tulosten jakaumat. Liitteet otsikoidaan ja numeroidaan siinä järjestyksessä kuin niihin tekstissä viitataan.

Itsearviointi

Palauteseminaarin jälkeen liität viimeistellyn työsi liitteeksi noin sivun pituisen itsearvioinnin, jossa pohdit omaa oppimistasi, työskentelyäsi ja edistymistäsi tutkimusprosessin edetessä. Itsearvioinnissa voit vastata esimerkiksi seuraaviin kysymyksiin:

- Mitkä ovat proseminarityösi hyvät ja heikot puolet?
- Mihin kohtiin työssäsi olet erityisen tyytyväinen?
- Miten työtä voisi parantaa?
- Mihin ongelmiin törmäsit proseminaria tehdessäsi? Miten ratkaisit nämä ongelmat?
- Missä työsi vaiheessa olisit halunnut enemmän ohjausta tai apua?
- Miten onnistuit opponoinnissa?
- Minkä arvosanan antaisit työstäsi? Perustelut?
- Mistä erityisesti toivoisit saavasi palautetta ohjaavalta opettajalta?

Lähde: Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2015. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Arvioinnin perusteet

Proseminaariraportti arvioidaan numeerisesti asteikolla 1–5. Opponointi sekä aktiivi-

suus palauteseminaarissa vaikuttavat lopulliseen arviointiin. Proseminarityön arvioinnissa käytetään palautelomaketta.⁴

Erinomainen

Tutkimuksella on teoreettista kantavuutta ja käytännön merkitystä. Tutkittava aihe on otettu vahvasti haltuun ja siihen on onnistuttu tuomaan myös uutta näkökulmaa. Aikaisempiin tutkimuksiin on tutustuttu perusteellisesti ja lähdekirjallisuutta käytetty kriittisesti. Tutkimuksen toteutus osoittaa, että tekijä hallitsee erinomaisesti tutkimusmenetelmän käytön ja tieteellisen raportoinnin.

Kiitettävä

Tutkimuksella on teoreettista kantavuutta ja se antaa mielenkiintoista ja perusteltua tietoa. Aikaisempiin tutkimuksiin ja kirjallisuuteen on tutustuttu hyvin ja lähdekirjallisuutta on käytetty tarkoituksenmukaisesti. Tutkimus muodostaa ehjän ja johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden. Tutkimuksen toteutus osoittaa, että tekijä hallitsee tutkimusmenetelmän käytön ja että käytetty menetelmä sopii hyvin tutkimukseen. Raportointi on selkeä ja siinä on noudatettu tieteellisen kirjoittamisen muotoseikkoja. Kirjoittajan oma ote aiheeseen tulee esiin esimerkiksi pohdinnan tai kriittisen tarkastelun kautta.

Hyvä

Tutkimus on suunniteltu ja toteutettu asianmukaisesti. Tutkimus muodostaa melko kiinteän kokonaisuuden, jossa asioita on käsitelty teoreettisella tasolla kirjallisuutta monipuolisesti hyödyntäen. Tutkimusaihe on mahdollisesti tavanomainen, tulokset saattavat olla yllätyksellisiä tai helposti ennustettavia. Raportointi on kuitenkin selkeä ja mahdollistaa tutkimuksen toistamisen.

Tyydyttävä

Tutkimus on periaatteessa toteutettu oikein.

⁴https://utu.onedu.fi/verkkojulkaisut/wp-content/uploads/sites/2/2015/06/palautelomake_proseminari.pdf

Tutkimus ei muodosta johdonmukaisesti etenevää kokonaisuutta eikä aihetta ole onnistuttu ottamaan käsitteellisesti haltuun. Tutkimustehtävä saattaa jäädä hieman epämääräiseksi, tulokset ovat osittain tulkitsematta eikä tutkimuksen luotettavuutta ole riittävästi selvitetty. Lähteitä on käytetty melko niukasti ja raportoinnissa on myös jonkin verran puutteita.

Välttävä

Tutkimus on periaatteessa tehty ohjeiden mukaan, mutta sen toteutuksessa ja raportoinnissa on selkeitä puutteita. Tutkimus ei etene johdonmukaisesti ja aihetta tarkastellaan pääsääntöisesti vain pintapuolisesti. Kaiken kaikkiaan tutkimustehtävä jää hyvin epämääräiseksi. Suuri osa tuloksista on tulkitsematta eikä tutkimuksen luotettavuutta ole tarkasteltu. Lähteitä on käytetty vain vähän ja raportoinnissa on selkeitä puutteita.

Hylätty/täydennettävä

Tutkimusaihe ei kuulu kasvatustieteen alaan

tai on erittäin huonosti ja epäselvästi osoitettavissa; mahdollisesti se ei ole ollenkaan tieteen kriteerein määriteltävissä. Aineisto on riittämätön tai puuttuu. Lähteet eivät täytä tieteellisyydelle asetettuja kriteereitä tai ne eivät ole muutoin luotettavia. Kirjallisuus ei ole riittävän kattavaa. Raportointi on sekavaa, epäjohdonmukaista tai puutteellista. Tutkimuksen suorittamisessa on suuria puutteita.

⁵

Kuva 4: Kuva: Pixabay.

⁵<https://utu.onedu.fi/verkkojulkaisut/wp-content/uploads/sites/2/2015/06/tutkimuskirjallisuus1.jpg>

Palautesseminaari ja opponointi

Palautesseminaarissa esittelet lyhyesti oman tutkimuksesi sekä oponoit jonkun toisen ryhmäläisen tutkimusraportin. Palautesseminaari järjestetään etäopetuksena. Seminaarin ajankohta tai ajankohdat ryhmäkoosta riippuen sovitaan ohjaavan opettajan kanssa esimerkiksi tutkimussuunnitelmien palautetilaisuudessa tai myöhemmin proseminaarin edessä.

Keskustelun onnistumiseksi on tärkeää, että perehdyt etukäteen kaikkiin käsiteltäviin töihin. Työn pitää olla tässä vaiheessa kokonaan kirjoitettu, mutta saamasi palautteen ja kommenttien pohjalta voit halutessasi vielä muokata ja viimeistellä työtasi seminaarin jälkeen. Lopullinen arvioitava tutkimusraportti palautetaan ohjaavan opettajan kanssa sovitun aikataulun mukaan Moodlessa olevan Turnitin-plagiaatintunnistusohjelman kautta.

Opponointi

Proseminarityöskentelyyn kuuluu tutkimusten kriittinen arviointi. Arvioinnin merkitys on, että tekijä saa työstään palautetta ja että opitaan tieteellistä keskustelua. Tieteellinen keskustelu on julkista ja avointa ja siinä huomio pyritään kiinnittämään tieteelliseen ajatteluun sekä tiedon ja tutkimuksen keskeisiin kohtiin. Jokainen opiskelija toimii yhden ryhmäläisen opponenttina. Jo työn valmisteluvaiheessa opponentti toimii yhteistyökumppanina, joka voi lukea ja kommentoida keskeneräistä työtä antaen vinkkejä työn parantamiseen. Opponentti perehtyy huolellisesti valmiiseen työhön ja sen aihepiiriin. Opponentti laatii keskeisistä asioista 1–2 sivun opponointitiivistelmän. Tiivistelmä annetaan

palautesseminaarissa työn tekijälle ja opettajalle.

Opponentti arvioi proseminarityön sisältöä etsien sekä hyviä puolia että parannettavaa. Tarkastelussa edetään laajemmista asioista yksityiskohtiin. Opponentti toimii myös kielentarkastajana. Kielentarkastajana arvioit proseminarityön kielellistä selkeyttä ja tasapainoisuutta. Sen lisäksi huomioit muutoseikat, kuten otsikoinnin, lainaukset ja lähdeviitteet, lähdeluettelon, kuvat ja taulukot, oikeinkirjoituksen ja välimerkkien käytön. Tehtävään kuuluu luonnehtia kirjoittajan kirjoitustyyliä, lauserakenteita ja tekstin tiiviyyttä. Huomiot esitetään suullisesti seminaari-istunnossa. Lisäksi ehdotetut korjaukset kirjataan työhön, joka palautetaan takaisin tekijälle.

Palautesseminaarissa opponentin tehtäviin kuuluu virittää ja johtaa ryhmän keskustelua. Tarkoituksena on käydä keskustelua, johon kaikki osallistuvat. Huomaa, että palautesseminaarissa arvioidaan töitä, ei työn tekijöitä. Opponoinnissa tulee muistaa hyvät tavat ja rakentava ilmapiiri. Toisen työtä ei saa polkea; kommentteissa pitää olla asiallinen ja hienotunteinen. On oltava kuitenkin rehellinen ja suora, sillä jos työssä on puutteita, ne pitää tuoda esiin. Kritiikin sietokyky on tieteellisen toiminnan peruslähtökohtia. Kukaan ei ole mestari ja kaikki ovat proseminaarissa opettelemassa tieteellisen toiminnan perustaitoja. Proseminaariraporttia voi parantella palautesseminaarin jälkeen opettajan kanssa sovitun ajan. Lopullinen versio lähetetään opettajalle arvioitavaksi.

Kysymyksiä opponoinnin avuksi

Kielellinen ilmaisu

- Vastasiko teksti otsikkoa?
- Oliko teksti johdonmukaista ja helposti luettavaa?
- Oliko tekstissä virkkeitä, joita et pystynyt ymmärtämään? Merkitse ne tekstiin.
- Löytyikö jokaisen kappaleen alusta tai lopusta ideavirke, joka ilmensi kappaleen keskeisen sanoman?
- Onko keskeiset käsitteet määriteltä?

Tutkimusongelmat ja perusteet

- Onko tutkimusongelma ilmaistu selkeästi?
- Onko ongelma kerrottu lukijan kannalta riittävän varhaisessa vaiheessa?
- Miten kirjoittaja osaa perustella tutkimuksen teoreettista merkitystä?
- Entä käytännöllistä merkitystä?

Kirjallisuuskatsaus

- Miten laaja ja monipuolinen kirjallisuuskatsaus on? (Laske lähdeviitteet).
- Ilmeneekö raportista perehtyneisyys aiheesta tehtyihin aikaisempiin tutkimuksiin?
- Miten empiirinen ja ajankohtainen kirjallisuuskatsaus on? (Ovatko lähteet viiden vuoden sisältä, kymmenen vai sitä vanhempia?)
- Liittyykö kirjallisuuskatsaus saumattomasti tutkimusongelmaan ja toisaalta varsinaiseen tutkimusosuuteen?

Muuttujat (kvantitatiivinen tutkimus) ja tutkimusmenetelmä

- Selviääkö tutkimuksesta, mitkä ovat selitettäviä muuttujia ja mitkä selittäviä muuttujia?

- Miten ko. muuttujia on pyritty mittaamaan?
- Osaatko luonnehtia tutkimusasetelmaa (esimerkiksi kokeellinen, kenttäkokeellinen, kyselytutkimus)?
- Oliko tutkimusasetelma mielestäsi tarkoituksenmukaisin vaihtoehto?
- Oliko tutkimusmenetelmän luotettavuutta arvioitu?
- Oliko tutkimusasetelmassa jotain sellaista, joka saattaisi vaarantaa tulosten luotettavuuden tai yleistettävyyden?

Aineiston analysointi

- Osaatko sanoa tarkalleen, mitä analysointimenetelmää tutkija käytti?
- Oliko menetelmä tarkoituksenmukainen, looginen, objektiivinen, selkeä?
- Esittelikö tutkija tuloksensa havainnollisessa muodossa?

Tulokset ja johtopäätökset

- Löydätkö helposti tutkimuksen tärkeimmät tulokset?
- Liittyyvätkö ne saumattomasti tutkimusongelmaan ja kirjallisuuskatsaukseen?
- Osaako tutkija tulkita tuloksia siten, että ne liittyvät kirjallisuuskatsaukseen? Näetkö vaihtoehtoisia tulkintamahdollisuuksia?
- Onko tuloksilla käytännön merkitystä? Tuoko uutta tietoa tai jäsentääkö aiempaa tutkimusta ja tietoa eri näkökulmasta?

Opintoryhmä (monimuoto-opinnot)

Kuva 5: Kuva: TY/viestintä

Opintoryhmä I: Orientoituminen proseminaariin

Ensimmäisen opintoryhmän tavoitteena on, että proseminaarin tavoitteet ja tutkimusprosessi selkenevät ja saat ideoita valitsemaasi aiheeseen. Valmistaudu opintoryhmään perehtymällä proseminaarin verkko-materiaaliin sekä esittelemällä alustava tutkimuksesi aihe ja menetelmä. Orientoitukaa tulevaan tutkimusprosessiin pohtimalla seuraavia kysymyksiä ja ajatuksia kirjaamalla ensin kukin itseseen ja sen jälkeen pienryhmissä ajatuksia ja kaen.

- Kuvaa (proseminaariin liittyvä?) unelmasi ja tulevaisuuden haaveesi. Miltä toivot asioiden näyttävän tulevaisuudessa?
- Aseta itsellesi tavoite/tavoitteita, jotka voivat viedä sinua kohti toivomaasi tulevaisuutta. Valitse yksi tavoite, johon keskityt.
- Pohdi, mitä kaikkea hyötyä on itsellesi ja muille ihmisille siitä, että saavutat tavoitteesi.
- Ketkä ovat kannustajiasi proseminaarin teon aikana? Mitä enemmän sinulla

on kannustajia, sitä todennäköisemmin saavutat tavoitteesi.

- Varaudu vastoinikäymisiin. On hyvä ajatella, että takaiskut ja hankaluudetkin kuuluvat kuvaan. Miten aiot suhtautua niihin?
- Mitä lupaat tehdä tavoitteen eteen ensimmäiseksi?

Miettikää aiheidenne pohjalta tutkimusongelmia/-kysymyksiä kirjaamalla esimerkiksi pareittain ilman suurempaa kritiikkiä kysymysmuodossa nopeasti mieleen tulevia ongelmia, joita tarkastelette lähemmin. Vaihtoehtoisesti voitte toteuttaa ideoinnin lumipal-lomenetelmällä noin viiden opiskelijan pienryhmissä. Jokaisella ryhmäläisellä on paperi, johon kukin kirjoittaa oman alustavan tutkimusaiheensa sekä yhden tai useamman mieleen tulevan tutkimusongelman omasta proseminaari-aiheestaan. Kun kaikki ovat kirjoittaneet, jokainen antaa paperinsa ringissä seuraavalle, joka kirjoittaa jatkoksi oman ajatuksensa. Paperit vaihdetaan aina yhtä aikaa sen jälkeen, kun kaikki ovat saaneet kirjoitettua. Tavoitteena on kehittää aihetta ja ongelmia eteenpäin. Näin jatketaan kunnes jokainen saa eteensä oman paperin. Tarkastelkaa lopuksi, minkälaisia tutkimusongelmia syntyi ja miten aihe ja ongelmat mahdollisesti muuttuivat ja hioutuivat. Erityisen tärkeää on pohtia eri vaihtoehtoja sen suhteen, millaista rajausta paperille kertyneiden ajatusten perusteella aiheeseen voisi lähteä kehittämään. Lopuksi voitte vaihtaa ajatuksia siitä, mitä koitte ja piditte työskentelystä.

Seuraavien tukikysymysten esittäminen ja vastausten kirjaaminen pareittain tai pienissä

ryhmissä auttavat määrittämään ja jäsentämään tutkimuskohdetta ja samalla hahmotamaan tutkimusprosessin kokonaisuutta:

- Mitä asiaa, ilmiötä tai ongelmaa aiot tutkia? Mitä tiedät aiheesta ja miten sitä kuvataan arjessa? (= ennakko- ja arkikäsitteet)
- Mitä asiasta tiedetään aiemman tutkimuksen pohjalta? Miten sitä kuvataan tutkimuksen kentässä? (= käsitteet ja teoriatausta)
- Minkälaisen kysymyksen avulla voit ymmärtää tutkimaasi aihetta? (= tutkimusongelma)
- Minkälaisia työvälineitä tarvitset, jotta voit vastata em. kysymykseen? (= tutkimusmenetelmä, aineisto, analyysimenetelmä)

Lähde: Lindblom-Ylänne, S. & Nevgi, A. (toim.) 2009. Yliopisto-opettajan käsikirja. Helsinki: WSOYpro Oy.

Tarkastelkaa ja arvioikaa lopuksi pienryhmissä tai pareittain kahta valmista proseminaaritutkimusta. Pohtikaa muun muassa seuraavia kysymyksiä:

- Tarkastelkaa ja vertailkaa tutkimusraporttien rakennetta: mistä osista valmis raportti koostuu ja missä järjestyksessä asiat on esitetty?
- Missä määrin työ muodostaa saumattoman kokonaisuuden aina johdannosta viitekehyksen kautta tutkimusongelmiin ja niiden operationalisointiin, tuloksiin ja johtopäätöksiin? Verratkaa huomioitanne arviointikriteereihin.
- Pohtikaa, mitä on teoria ja mistä se koostuu eri tapauksissa (aikaisemmat tutkimukset, kasvatustieteellinen teoria, ilmiön kehitys aiemmin, konteksti jne.).

- Miten arvioitte sisällöllisen ja käsitevaliditeetin toteutuvan?
- Miten tarkasteltava ilmiö on onnistuttu käsitteellistämään? Liikutaanko arkikäsitteiden vai tieteellisten käsitteiden tasolla?
- Onko työssä onnistuttu löytämään tai kuvaamaan mielekkäitä yhteyksiä eri muuttujien välillä? Yhteyksillä tarkoitetaan esimerkiksi korrelaatioita tai vaihtelua tietyn taustamuuttujan suhteen.

Opintoryhmä II: Kirjastot ja tiedonhaku (sovitulla viikolla)

Kukin opintoryhmä käy tutustumassa alueensa kirjastoon. Tuutori sopii tutustumisajan ryhmän ja kirjaston kanssa. Valmistaudu kirjastoperehdytykseen lukemalla verkkomateriaalista tiedonhakua koskeva teksti sekä tutustumalla yliopistojen kirjastopalveluihin Internetissä. Näin osaat kysyä ja voit saada ohjausta epäselviksi jääneisiin asioihin kirjastokäynnin aikana.

Tutustu aiheesi terminologiaan ja mieti hakusanoja. Rajaa aiheitasi ja päättää, minkälaista tietoa (artikkelit, raportit, tutkimukset, tilastot), kuinka pitkältä ajalta ja mistä lähteistä haet tietoa. Kirjastoperehdytyksen aikana tai sen jälkeen voit toteuttaa hakusuunnitelman. Tuutori voi kerätä ja ilmoittaa etukäteen opiskelijoiden tutkimusaiheita tiedonhaun opettajalle, jolloin aiheet voidaan mahdollisuuksien mukaan huomioida ohjauksen sisällössä ja esimerkeissä.

Opintoryhmä III: Aineiston hankinta ja analysointi (sovitulla viikolla)

Opintoryhmän ajankohta sovitaan tuutorin ja ryhmän kesken. Valmistaudu palauttamalla

mieleesi proseminaarin lähipäivien sisältö ja Empiiriset tutkimusmenetelmät kasvatustieteissä -jaksolla käsitellyt asiat ja periaatteet tieteellisen tutkimuksen tekemisestä eri tutkimusmenetelmiin liittyen.

Jokainen opiskelija kertoo oman tutkimuksensa aiheesta ja tutkimusmenetelmästä, jota aikoo käyttää, sekä esittelee aiheesta tehtyjä aikaisempia tutkimuksia (ja niiden tutkimusmenetelmiä), joita on tiedonhaun tuloksena löytänyt. Pohtikaa ja keskustelkaa ryhmässä proseminaarin tämän hetkisestä vaiheesta esimerkiksi seuraavien kysymysten pohjalta:

- Mitkä ovat tutkimuskysymykset, joihin pyrit tutkimuksessasi etsimään vastaukset?
- Mitä tutkimusmenetelmää käytät/käytit ja miksi? Entä miten analysoit saamasi aineiston?
- Miten tutkimusaiheestasi on aikaisemmin tutkittu ja minkälaisia tutkimustuloksia on saatu?
- Tiedosta jo tapahtunut edistys. Missä määrin olet tähän mennessä edennyt tavoitteesi suuntaan? Mitä olet tehnyt sen eteen?
- Mitkä syyt ovat tehneet tavoitteen saavuttamisen vaikeaksi?
- Kasvata uskoasi siihen, että voit saavuttaa tavoitteesi. Mitkä seikat puhuvat onnistumisen puolesta? Ketkä kannustavat ja tukevat sinua?
- Kuvittele tuleva edistys. Miltä eteneminen kohti tavoitettasi tulee parhaimmillaan seuraavaksi näyttämään? Mikä on seuraava välivaihe, joka tulee matkallasi olemaan?

Keskustelkaa tutkimuksen tekemiseen ja ai-

neiston keräämiseen mahdollisesti tarvittavasta tutkimusluvasta. Pohtikaa tutkimukseen liittyviä eettisiä asioita niin tutkijan omaan asemaan liittyen kuin tutkimuksen kohteen kannalta esimerkiksi lasten ja nuorten parissa tehtävään tutkimukseen liittyen. Tätä aihetta on käsitelty tarkemmin esimerkiksi *Lagströmin, Pösön, Rutasen ja Vehkalahden* (2010) toimittamassa kirjassa Kohti eettisesti kestävä lasten ja nuorten tutkimusta. Lasten ja nuorten tutkimuksen etiikka.

Pohtikaa, miten eri tavoilla kerättyjä aineistoja voidaan käsitellä ja analysoida esimerkiksi hyödyntäen tutkimusmenetelmien oppimisympäristöä, menetelmäopetuksen tietovarantoa (MOTV). ⁶Analyyssimenetelmien ohella MOTV käsittelee tutkimuksen teon keskeisiä kysymyksiä. MOTV sisältää sekä kvantitatiivisten että kvalitatiivisten menetelmien oppimateriaalia ja harjoituksia ja sopii hyvin myös itsenäisen opiskelun tueksi. Jos ryhmällä on mahdollisuus tietokoneen käyttöön, voitte harjoitella yhdessä myös erilaisten havainnollistavien kuvioiden ja taulukoiden tekoa esimerkiksi Excel-ohjelman avulla ja jakaa näin osaamista ryhmässä. Voitte hyödyntää harjoittelussa omia aineistojanne.

Proseminaarin IV opintoryhmä ja palauteseminaari (sovituilla viikoilla)

Viimeisessä opintoryhmässä ennen valmiiden töiden palautusta tehdään tilannekatsaus töiden etenemisestä ja käsitellään muita proseminaaritöiden ajankohtaisia kysymyksiä. Keskustelun pohjana voi käyttää esimerkiksi seuraavia kysymyksiä:

- Minkälaisia tuloksia olet saanut ja miten havainnollistat niitä tutkimusraportissa?

⁶<https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/>

- Minkälainen on tutkimusraporttisi rakenne?
- Mikä tutkimusraportin muotoseikka on jäänyt sinulle epäselväksi? Entä minkä arvelet olevan sellainen, että se on hyvä kertoa muillekin ryhmäläisille?
- Miten proseminaarisi on edistynyt? Mitkä tekijät ovat edesauttaneet onnistumistasi? Miten juhlistat/olet juhlistanut edistymistä ja onnistumistasi?
- Mitä vastoinkäymisiä olet kohdannut ja miten olet ne ratkaissut?
- Mikä askarruttaa mieltäsi tällä hetkellä eniten?
- Mitkä ovat seuraavat vaiheet matkalasi kohti tavoitetta? Mitä teet ensimmäiseksi?
- Miten palkitset itsesi prosessin loppuksi, kun olet saavuttanut tavoitteesi?
- Miten voit huomioida ja antaa tunnustusta kaikille kannustajillesi, jotka ovat

sinua tukeneet ja auttaneet?

Kerratkaa myös tutkimusraportin eri osat ja niiden sisältö, muotoseikat, opponointiin liittyvät tehtävät sekä keskustelkaa yhdessä tutkimustulosten analysoinnissa eteen tulleista kysymyksistä ja pohtikaa ratkaisuvaihtoehtoja. Voitte tarkastella tutkimusraportin rakennetta ryhmäläisten omien tai ryhmiin lähetettyjen valmiiden tutkimusraporttien avulla. Palauteseminaari pidetään ohjaavan opettajan kanssa sovitun aikataulun mukaan. Palauteseminaarissa on osallistumisvelvollisuus.

Tutkimuskirjallisuutta

Aaltola, J. & Valli, R. (toim.) 2015. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Jyväskylä: PS-kustannus.

Aaltola, J. & Valli, R. (toim.) 2015. Ikkunoita tutkimusmetodeihin II. Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. Jyväskylä: PS-Kustannus.

Alasuutari, P. 2019. Johdatus yhteiskunta-tutkimukseen. Helsinki: Gaudeamus.

Alasuutari, P. 2019. Laadullinen tutkimus. Tampere: Vastapaino.

Alkula, T., Pöntinen, S. & Ylöstalo, P. 2002. Sosiaalitutkimuksen kvantitatiiviset menetelmät. Porvoo, Helsinki, Juva: Wsoy.

Cohen, L. Manion, L. & Morrison, K. 2017. Research methods in Education. London & New York: Routledge.

Eskola, J. & Suoranta, J. 2014. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2018. Tutkimushaastattelu: Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Gaudeamus.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2015. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Holma, K. & Mälkki, K. 2011. Tutkimusmatkalla. Metodologia, teoria ja filosofia kasvatustutkimuksessa. Helsinki: Gaudeamus.

Hyvärinen, M., Nikander, P., Ruusuvuori J.

& Aho, A. 2017. Tutkimushaastattelun käsikirja. Tampere: Vastapaino.

Jokinen, A., Juhila, K. & Suoninen, E. 2016. Diskurssianalyysi. Tampere: Vastapaino.

Kniivilä, S., Lindblom-Ylänne, S. & Mäntynen, A. 2017. Tiede ja teksti. Tehoa ja taitoa tutkielman kirjoittamiseen. Gaudeamus.

Kuula, A. 2011. Tutkimusetiikka. Aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys. Tampere: Vastapaino.

KvaliMOTV. Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja⁷.

KvantiMOTV. Kvantitatiivisen tutkimuksen verkkokäsikirja⁸.

Lagström, H., Pösö, T., Rutanen, N. & Vehkalahti, K. (toim.) 2010. Lasten ja nuorten tutkimuksen etiikka. Nuorisotutkimusseura/Nuorisotutkimusseura verkkojulkaisuja 162.

Metsämuuronen, J. (toim.) 2011. Laadullisen tutkimuksen käsikirja. Helsinki: International Methelp.

Metsämuuronen, J. 2011. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. Helsinki: Gummerus.

Mäkelä, K. & Stenius, K. 2007. Ethical control of social and behavioral research in Finland. Helsinki: Stakes.

Nummenmaa, L. 2011. Käyttäytymistieteiden tilastolliset menetelmät. Vammala: Vammalan Kirjapaino Oy.

⁷<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/>

⁸<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvanti/>

- Nummenmaa, L., Holopainen, M. & Pulkkinen, P. 2017. Tilastollisten menetelmien perusteet. 3. painos. Helsinki: Sanoma Pro.
- Pietikäinen, S. & Mäntynen, A. 2009. Kurssi kohti diskurssia. Tampere: Vastapaino.
- Rautopuro, J. 2010. Sisäfoksen kivi? Tilastollisten menetelmien opetus ja oppiminen kasvatustieteissä. Jyväskylän yliopisto. Koulutuksen tutkimuslaitos. Tutkimuksia 27.
- Ronkainen, S., Pehkonen, L., Lindblom-Yläne, S. & Paavilainen, E. 2011. Tutkimuksen voimasanat. Helsinki: WSOY pro.
- Ruusuvuori, J., Nikander, P. & Hyvärinen, M. (toim.) 2015. Haastattelun analyysi. Kustannusosakeyhtiö Vastapaino.
- Ruusuvuori, J. & Tiittula, L. 2005. Haastattelu: Tutkimus, tilanteet ja vuorovaikutus. Kustannusosakeyhtiö Vastapaino.
- Silverman, D. 2008. Doing qualitative research: a practical handbook. London: Sage.
- Silverman, D. 2006. Interpreting qualitative data; methods for analysing talk, text and interaction. London: Sage.
- Silverman, D. (toim.) 2006. Qualitative research: theory, method and practice. 2th Edition. London: Sage.
- Silverman, D. 2013. A very short, fairly interesting and reasonably cheap book about qualitative research. 2th Edition: London: Sage Los Angeles.
- Syrjäläinen, E., Eronen, A. & Värri, V-M. 2007. Avauksia laadullisen tutkimuksen analyysiin. Tampere University Press.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2017. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.
- Tähtinen, J., Laakkonen, E. & Broberg, M. 2020. Tilastollisen aineiston käsittelyn ja tulokinnan perusteita. Turun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan julkaisuja C.20.
- Vauras, M., Kinnunen, R., Kajamies, A. & Lehtinen, E. 2013. Interpersonal regulation in instructional interaction. A dynamic systems analysis of scaffolding. Teoksessa S. Vole & M. Vauras (Eds.) Interpersonal regulation of learning and motivation. Methodological advances. New perspectives on learning and instruction. Routledge, 125–146.
- Vehkalahti, K. 2014. Kyselytutkimuksen mitarit ja menetelmät. Helsinki: Finn Lectura.
- Vilkka, H. 2007. Tutki ja mittaa: määrällisen tutkimuksen perusteet. Helsinki: Tammi.

